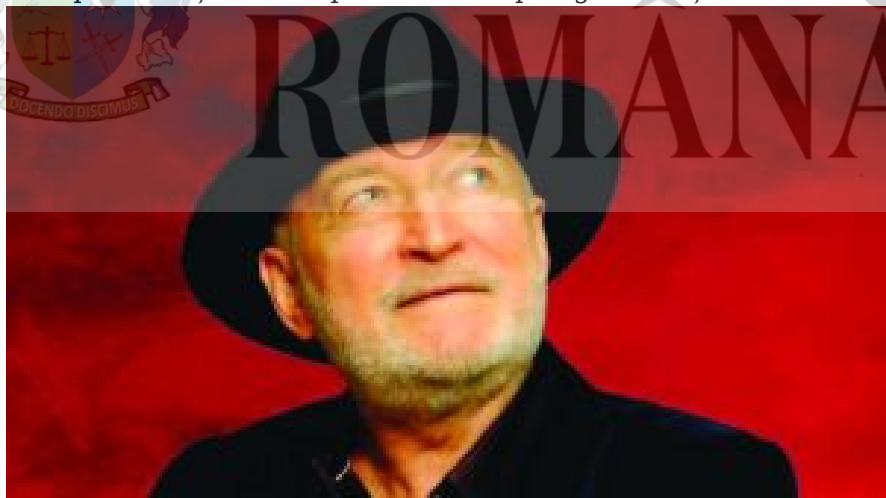

Pentru a putea face o demonstrație referitoare la acest fapt, Eusebiu Ștefănescu credea necesar să se apropie de această zonă a inefabilului poeziei spuse, a poeziei care își respectă condiția ei originară - oralitatea. Spunea prietenul său Nichita: "Poezia trebuie s-o treci mai întâi prin inima mea (și inima mea are 50 de ani, bătrâne), apoi prin inima ta de actor și încă o dată prin inima mea de poet". E singurul filtru posibil prin care se pot decanta caratele unui suflet ales și intraductibil. Un actor, când se încumetă să execute acest act temerar, este într-un fel coautor, trăind starea de grație a poetului, ca și cum i s-ar fi substituit prin empatie. Cuvintele poetului nu sunt purtătoare de semnificații, sunt purtătoare de energii, ele nu comunică, ci edifică, nu exprimă realul, ci îl atrage, eventual ca în descântec și-l potențează. Cum se poate interpreta o poezie? În mod logic, dramatic dar și paradoxal, trebuie să intri în pielea poetului, să-ți asumi jertfa lui de suflet.

E greu, dar nu e imposibil. "Sufletele noastre se iubeau,/ Timpurile le urmau ca niște umbre" (Dan Laurentiu) sau "Suntem, cu toții prinși în lanț/ Pe străzi obscure de Bizanț..." (Leonid Dimov) sau "O prințesă din Bizanț,/ Duce un poet de lanț,/ Ce teroare, ce deliciu/ Să te puppe Matchu-Pitchu" (Dan Laurentiu). Se pune - credea Eusebiu Ștefănescu, problema unui criteriu e evaluare a poeziei, de stabilire a unor condiții de exprimare propice. În legătură cu aceste chestiuni, actorul Eusebiu Ștefănescu și-a amintit întâlnirea sa cu Nichita Stănescu, când pregăteau împreună un spectacol cu poezia sa la teatrul din Ploiești.

Era cel din urmă ianuarie al vieții sale (1983), în sfânta zi de 15, în care s-a născut cel care avea să devină părintele limbii române - Mihai Eminescu - căruia, în intimitatea sa de poet, Nichita îi spunea Mișu; cu gândul mai ales de a-l coborî de pe socul pe care prețuirea noastră l-a urcat definitiv. Dus de gânduri, în timp ce un zâmbet îi înflorește pe chip, Eusebiu Ștefănescu a început să-mi povestească: "Eram lângă Ateneul Român, într-o cărciumioară modestă împreună cu prietenii mei, actori de diferite vârste și simpatizanți. Primisem bani de la ultimul film și aveam liniștea omului care poate să-și rezolve pentru un timp angaralele și datoriile acumulate.

*Independența
prin Cultură*

Îi purtam într-o geantă de umăr, improvizată dintrun port-hart militar din pânză kaki, la modă pe vremea aceea. Am agățat-o neglijent, pe speteaza scaunului, după ce am scos din teanc câteva sute, pe care m-am hotărât să le sacrific la masă. Nichita Stănescu, însoțit de doi prozești mai tineri. Ne-am ridicat în picioare, să-l salutăm pe poet. -Bătrâne, mi-a zis! Vezi, mi-am potrivit un ghips cochet (în iarna aceea era țintuit la pat în urma unei fracturi) și am luat-o la picior prin zăpadă, să-i duc o floare, de ziua lui. E ziua lui Mișu, bătrâne, și i-am făcut o plecăciune la statuie, în curtea Ateneului. Acum aș bea un strop de votcă în conștina lui. Am băut câte un strop de votcă, pe care l-am împărțit creștinește cu Mișu, apoi Nichita mi-a zis: -Bătrâne, hai să ieșim afară, pentru că ninge ca un omagiu ceresc și vreau aici, lângă statuie, de față cu El, să dau nume spectacolului.

Am ieșit afară. Ninge infernal și Nichita, cu fața spre cer, cu ochii închiși ca să vadă lumina nașterii unui spectacol, l-a botezat. Se va numi <<Frunză verde de albastru!>>. Acum dacă i-am dat nume,

are dreptul să fie, bătrâne. E ca un legământ făcut într-un ceas binecuvântat de mine și de Mișu, aici în fața Ateneului Român!. -Așa să ne ajute Dumnezeu, Nichita, i-am răspuns eu - și i-am întins mâna. El mi-a luat-o după brațul lui și a zis:

-Bătrâne, sprijină-mi pașii puțin, că n-o să-ți pară rău. A, să-ți arăt unde a scris Mișu <<Kamadeva>>. Am trecut pe lângă fostul caviar, în drumul spre Piața Amzei și într-un scuar cu casă veche, vopsită într-o culoare roșcată, cu prispă și ferestre oblonite - era casa lui Slavici. -Vezi, a zis Nichita, într-un entuziasm vizionar. Aici pe prispă, a scris Mișu <<Kamadeva>>.

Poemul nu era în repertoriul meu, dar îmi suna familiar, cum sună orice vers. Pentru Nichita era un exercițiu de adorație. A spus primele două versuri: <<Cu durerile iubirii, voind sufletu-mi să-l vindec...>>. Eu trebuia să continui: <<Lam chemat în somn pe Kama, Kamadeva, Zeul indic...>>. Ninge și eu eram alb de emoție”.

Geo Călugăru

INDEPENDENȚA
ROMÂNĂ *Independența
prin Cultură*